

УДК 616.31-008.712-085

Т.С. Гараніна, Л.В. Житарюк, І.П. Краснюк

ГАЛІТОЗ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО КОРЕКЦІЇ

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Резюме. Проведене клінічно-психологічне дослідження показало високу поширеність галітозу в студентів стоматологічного факультету. Більшість майбутніх лікарів недостатньо володіли інформацією про галітоз, фактори його виникнення, діагностику, ліквідацію. Виявлено, що у виникненні галітозу в обстежених осіб провідне місце мали стоматологічні фактори. Серед суб'єктивних органолептичних тестів більш інформативним є тест із флосом, який можна використовувати для об'єктивної самодіагностики наявності неприємного запаху та якості індивідуальної гігієни порожнини

рота. Доведено, що засоби та предмети індивідуальної гігієни фірми «Colgate» значно покращують гігієнічний стан порожнини рота та сприяють ліквідації оральних причин галітозу. Головними, як для боротьби з галітозом, так і для профілактики його виникнення залишаються комплексний підхід до гігієни порожнини рота, регулярність і правильне виконання всіх індивідуальних маніпуляцій.

Ключові слова: галітоз, студенти, діагностика, профілактика, засоби гігієни «Colgate».

Вступ. Галітоз є досить поширеним патологічним станом. Епідеміологічні дослідження, проведені в нашій країні, засвідчили, що близько половини населення страждає на дане захворювання.

Проблема галітозу ускладнюється тим, що людина має обмежені можливості в самодіагностиці, оскільки погано розпізнає запах власного дихання внаслідок адаптації до нього ольфакторних рецепторів.

Знаючи про проблему неприємного запаху з рота, пацієнти, як правило, намагаються вирішити це питання самостійно, удаючись до парфумів, освіжаючих ополіскувачів, спреїв, жувальних гумок тощо. Проте ці засоби лише на короткий період маскують неприємний запах. Реального вирішення проблеми можна досягти тільки за допомогою спеціаліста, який професійно виявить причини галітозу й підбере адекватне лікування та профілактику.

Мета дослідження. Вивчити поширеність галітозу в студентів стоматологічного факультету, дослідити причинно-наслідкові зв'язки його виникнення, установити відповідність між результатами об'єктивних і суб'єктивних діагностичних тестів галітозу, проаналізувати рівень знань майбутніх лікарів-стоматологів про проблеми галітозу, визначити ефективність використання гігієнічних засобів «Colgate» у боротьбі з галітозом.

Матеріал і методи. Для досягнення поставленої мети нами оглянуті 103 студенти стоматологічного факультету Буковинського державного медичного університету віком 21-25 років зі схожими особливостями трудового та побутового анамнезу.

Усі обстежені розподілені на дві групи. Першу групу склали 60 студентів стоматологічного факультету, у план обстеження яких не входив апаратний діагностичний тест галітозу. До другої групи увійшли 43 студенти стоматологічного факультету; вони були додатково обстежені з використанням галіметра компанії «Air-lift». У кожній групі розподіл осіб за статтю був рівномірним.

Кожному респонденту проводили анонімне анкетування, яке включало питання неприємного

запаху з рота та причин його виникнення. Усі студенти обстежені клінічно з визначенням стоматологічного статусу, що включало опис зубної формули, прикусу, стану тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота, визначення індексів КПВ, РМА (у модифікації Parma), ГІ (за J.C. Green, J.R. Vermillion), індексу кровоточивості сосочків (РВІ) за Saxer і Muhlemann, індексу СРІТН, спеціальне клінічне дослідження, що включало визначення індексу WTC (Winkel Tongue Coating), проведення діагностичних органолептичних тестів галітозу – тесту із зубною ниткою та тесту із серветкою.

Студентам, які склали першу групу дослідження, здійснена професійна гігієна порожнини рота з використанням ультразвукового скейлінгу; проведена бесіда з приводу гігієни порожнини рота та її ролі у виникненні галітозу, роз'яснені принципи та основні методики використання предметів і засобів оральної гігієни. Особам, які склали другу групу обстеження, додатково в комплексі лікувально-профілактичних заходів рекомендований індивідуальний алгоритм гігієни порожнини рота з використанням підібраних індивідуально зубних щіток «Colgate-360°», зубних паст «Colgate» та ополіскувачів «Colgate» для щоденних гігієнічних заходів догляду за порожниною рота протягом шести місяців. Першочергове значення в індивідуальній гігієні відводилося чищенню зубів, язика, інтердентальним гігієнічним заходам. Провідну роль у їх реалізації покладено на комплексні зубні щітки «Colgate-360°», які включають подушечки для чистки язика та щік, мають спеціально підстрижену щетину, полірувальні чашечки та ін. У комплексі різноманітних зубних паст «Colgate» рекомендували в першу чергу зубну пасту «Colgate Total», її унікальна формула, що поєднує антибактеріальний інгредієнт триклозан з кополімером, допомагає зменшити кількість бактерій у порожнині рота та запобігти гінгівіту, утворенню зубного нальоту й каменю. Необхідним засобом для комплексного догляду за порожниною рота був і ополіскувач «Colgate Plax», що не містить алкоголю, але має

антибактеріальні компоненти, доцільні в боротьбі з галітозом. Призначали диференційовано ополіскувачі «Colgate Plax» – «Для чутливих зубів», «Лікувальні трави», «Освіжаюча м'ята», «Ніжна м'ята».

Через шість місяців проводили повторне обстеження студентів із використанням ідентичної схеми, тобто анонімне анкетування, загальне клінічне обстеження порожнини рота та спеціальне клінічне обстеження.

Результати дослідження та їх обговорення.

Проведене анонімне анкетування студентів 21-25 років дозволило встановити, що 64 % опитаних не турбує неприємний запах із порожнини рота, хоча органолептичні тести виявляють галітоз приблизно в 90 % обстежених – тест із зубною ниткою – у 87,38 %, а тест із серветкою у 83,3 % позитивні (рис. 1).

Аналіз анкет дозволив також установити, що 30 % респондентів почувають себе невпевнено в суспільстві через галітоз, але до стоматолога з цією проблемою звертались усього 5,8 % осіб.

Переважна більшість опитаних (91 особа, що становило 88,3 %) указали на те, що помічають у себе запах із порожнини рота після вживання певних продуктів харчування (часник, цибуля, капуста, молочні продукти) та медикаментів (знеболювальних, антибіотиків тощо). Із групи обстеження 48 (46,6 %) осіб помічають запах із порожнини рота після куріння та вживання алкоголю, 63 особи (61,1 %) – уранці, 30 (29,1 %) – при голодуванні, 4 (3,88 %) – після хвилювання та стресу й тільки 4 (3,88 %) – завжди.

Не знайомі з тестами для діагностики галітозу 84,5 % майбутніх лікарів-стоматологів.

Індивідуальна гігієна порожнини рота опитаних студентів у 100 % включає чистку зубів, 75 % щоденно чистять язик, близько 50 % вико-

ристовують флоси та ополіскувачі. Майже ніхто з респондентів (менше 10 %) не виконує пальцевого масажу ясен, гідромасаж, не застосовує міжзубних йоршиків. Неприємний запах із порожнини рота опитані частіше ліквідують чищенням зубів, язика, флосингом, жувальними гумками.

Раніше лікували хвороби ясен 16,5 % опитаних, на кровоточивість ясен скаржаться 26,2 %, при цьому 17,5 % вказують на кровоточивість під час чищення зубів, а 8,7 % – під час уживання твердої їжі.

У харчуванні віддають перевагу білковій їжі 54,4 %, вуглеводній – 26,2 % респондентів.

Значення органолептичних тестів указують на те, що в більшості обстежених студентів запах із порожнини рота належить або до 1-ї категорії – сумнівний запах, або до 2-ї – слабкий запах, у першій групі обстежених тест із флосом негативним виявився у 18,3 %, а тест із серветкою – у 16,6 %. У другій групі обстеження тест із флосом не виявив неприємного запаху з рота в 10,98 % обстежених, тест із серветкою – у 9,54 %, а сантиметр негативний результат показав у 11,63 % випадків.

Повторне дослідження через шість місяців виявило, що в першій групі тест із флосом був негативним у 21,4 % випадків, що на 3,1 % більше порівняно з першим дослідженням, а тест із серветкою – у 18,9 %, тобто зріс на 2,3 %. У другій групі, для яких складали алгоритми гігієни порожнини рота з індивідуально підібраними гігієнічними засобами «Colgate», тест із флосом виявився негативним у 26,7 % обстежених, що на 15,7 % більше порівняно з результатами першого дослідження (понад три рази зменшення позитивного тесту порівняно з показником першої групи), а тест із серветкою не виявив неприємного запаху у 21,65 %, що на 12,1 % більше, через

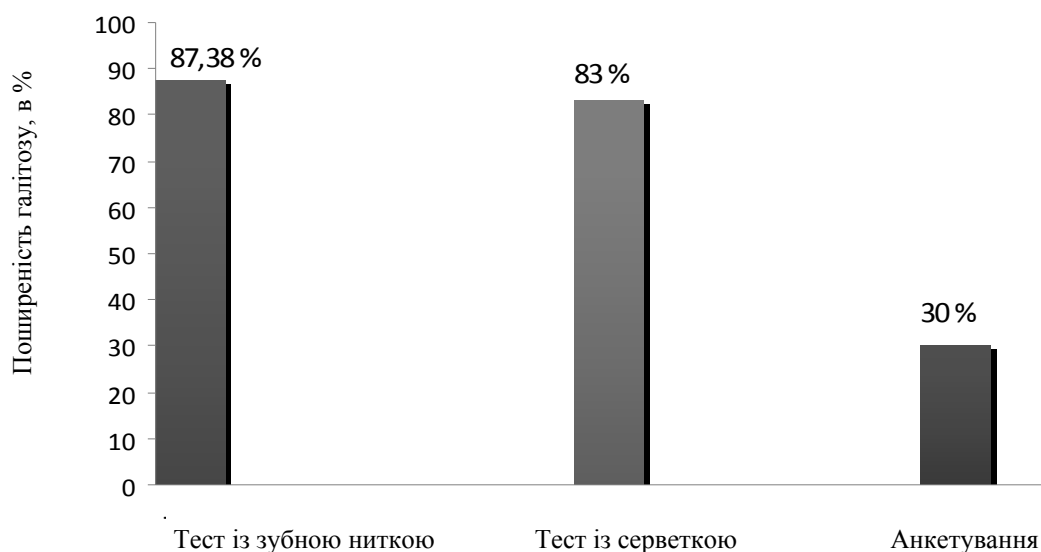

Рис. 1. Результати дослідження галітозу в групі 103 осіб різними методами

Таблиця 1

Результати дослідження галітозу після проведення лікувально-профілактичних заходів

Група обстеження (n) – кількість	Об'єкт дослідження	Результати дослідження	
		Абс. кількість	Питома вага
I – група n – 60 чол.	Тести із зубною ниткою	47	78,6 %
	Тести із серветкою	49	81,1 %
II – група n – 43 чол.	Тести із зубною ниткою	32	73,3 %
	Тести із серветкою	34	78,35 %

шість місяців (майже в шість разів покращився показник порівняно з аналогічним тестом серед обстежених першої групи). Такий результат можна пояснити високою якістю чистки язика при застосуванні зубних щіток «Colgate- 360°» (табл. 1), показники тестера покращились на 8,97 % і відсутність неприємного запаху при повторному дослідженні в студентів другої групи виявлена у 20,6 %. Слід зазначити, що об'єктивний тест для діагностики галітозу з використанням галіметра в середньому відповідає результатам суб'єктивного органолептичного дослідження, при цьому тест із флосом є більш інформативним, оскільки його показники в більшій мірі наближені до даних тестера.

Повторне клінічне обстеження показало, що студенти почали ретельніше проводити гігієнічні заходи. Так, у комплекс щоденної гігієни порожнини рота чищення язика включили 87 респондентів, що на 12 більше порівняно з першим дослідженням, флосинг – 59 % опитаних, тобто на 9 % більше, ополіскувачі щодня почали застосовувати 82 % учасників дослідження – на 32 % більше.

Висновки

1. Проведене клінічно-психологічне дослідження показало високу поширеність галітозу у осіб молодого віку. Більшість обстежених майбутніх стоматологів недостатньо володіють інформацією про галітоз, фактори його виникнення, діагностику, засоби профілактики. У той же час, як показало дослідження, у виникненні галітозу серед студентів провідне місце мали стоматологічні фактори.

2. Серед суб'єктивних органолептичних тестів більш інформативним є тест із флосом, який можна використовувати для об'єктивної самодіагностики наявності неприємного запаху та якості індивідуальної гігієни порожнини рота.

3. Рівень летких сірчаних сполук має достовірний зворотний зв'язок із рівнем гігієнічного догляду за зубами, язиком, а також за ортодонті-

чними та ортопедичними конструкціями, оскільки нехтування гігієною призводить до тривалої ретенції харчових залишків у міжпроксимальних зонах, у приясенній ділянці, на спинці язика, на елементах протеза, які є субстратом для життєдіяльності мікроорганізмів.

4. Першочерговим завданням у лікуванні та профілактиці галітозу є досягнення високої якості індивідуальної гігієни порожнини рота. Як показало наше дослідження, засоби та предмети індивідуальної гігієни фірми «Colgate» значно покращують гігієнічний стан порожнини рота та сприяють ліквідації оральних причин галітозу.

5. Головними залишаються комплексний підхід у гігієні, регулярність і правильне виконання всіх індивідуальних маніпуляцій для підтримання порожнини рота на високому гігієнічному рівні як для боротьби з галітозом, так і для профілактики його виникнення.

Перспективи подальшого дослідження.

Подальше дослідження галітозу сприятиме вирішенню соціальних проблем у населення, спричинених даним захворюванням, оскільки неприємний запах із рота розглядається як соціальний фактор, що є причиною суспільної ізоляції, перешкодою в побудові кар'єри, родини тощо.

Література

1. Попруженко Т.В. Галитоз. Вопросы диагностики, лечения и профилактики устойчивого неприятного запаха изо рта / Т.В. Попруженко, Н.В. Шаковец. – М.: МЕДпресс-информ, 2006. – 48 с.
2. Проблема галитоза / Г.Н. Пахомов, А.А. Соловьев, В.В. Кравченко [и др.]. – 2007. – № 5. – С. 46-48.
3. The relationship of oral malodor in patients with or without periodontal disease / L.C. Figueiredo, E.P. Rosetti, E.Jr. Marcantonio [et al.] // J. Periodontal. – 2002. – Vol. 73 (11). – P. 1338-1342.

ГАЛИТОЗ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО КОРРЕКЦИИ

Т.С. Гаранина, Л.В. Житарюк, И.П. Краснюк

Резюме. Проведенное клинико-психологическое исследование показало высокую распространенность галитоза студентов стоматологического факультета. Большинство будущих врачей недостаточно владеют информацией о галитозе, факторах его возникновения, диагностики, ликвидации. Определено, что в возникновении галитоза у обследованных лиц ведущее значение имели стоматологические факторы. Среди субъективных органолептических тестов наиболее информативным является тест с флоссом, который можно использовать для объективной самодиагностики наличия неприятного запаха и качества индивидуальной гигиены полости рта. Доказано, что средства и предметы гигиены фирмы «Colgate» значительно улучшают гигиеническое состояние полости рта и способствуют ликвидации оральных причин галитоза. Главным как для борьбы с галитозом, так и для профилактики его возникновения остаются комплексный подход к гигиене полости рта, регулярность и правильность выполнения всех индивидуальных манипуляций.

Ключевые слова: галитоз, студенты, диагностика, профилактика, средства гигиены «Colgate».

HALITOSIS AND POSSIBILITIES OF ITS CORRECTION

T.S. Haranina, L.V. Zhytariuk, I.P. Krasnyuk

Abstract. A clinico-psychological research carried out by the authors has demonstrated a high prevalence of halitosis in students of the stomatological department. The majority of future doctors didn't have sufficient information about halitosis, the factors of their origin diagnostics and its elimination. Stomatological factors have been found to occupy a leading role in the origin of halitosis in the subjects under study. Among subjective organoleptic tests a more informative one is the test with floss which may be used for objective self diagnostics of the presence of halitosis and the quality of individual hygiene of the oral cavity. It has been corroborated that the means and articles of individual hygiene of the «Colgate» company improve the hygienic condition of the oral cavity and are conducive to an elimination of the causes of halitosis. A complex approach to the hygiene of the oral cavity, regularity and a proper performance of all individual manipulations remain the principal measures both for the struggle with halitosis and prevention of its origin.

Key words: halitosis, students, diagnostics, prophylaxis, "Colgate" hygienic articles.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Рецензент – доц. Н.Б.Кузник

Buk. Med. Herald. – 2012. – Vol. 16, № 2 (62). – P. 43-46

Надійшла до редакції 22.11.2011 року